

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CJL – Psaní velkých písmen

Pracovní list 5

Psaní velkých písmen

- I. Na začátku větných celků:
 - A Chlapec Honza se usmál na babičku.
 - B Po dvojtečce. Která uvozuje přímou řeč:
Maminka zavolala: „Chlapci, pojďte domů!“
 - C Při uvádění citátů uvnitř jiné věty:
Je známý výrok poetismu Umění žít a užívat si.
- II. Ve vlastních jménech a vlastních názvech:
 - A Ve jménech křestních a příjmeních:
Jaroslav Seifert, Jan Balabán, Petr Bezruč
 - B V zeměpisných názvech:
Karlovy Vary, jižní Čechy, Jižní Amerika, Jaderské moře, poloostrov Apeninský, Havířov
 - C V názvech městských čtvrtí, ulic, náměstí, veřejných prostranství:
náměstí Bratří Čapků, Žižkov, ulice Na Příkopě, restaurace Na Růžku, Masarykovo nábreží
- jestliže jméno ulice, náměstí, nábreží, parku, hotelu, restaurace, domu apod.
začíná předložkou, píše se s velkým počátečním písmenem nejen předložka, ale také první slovo po předložce (Na Proseku).
 - D Ve jménech národních, kmenových, obyvatelských:
Ondřej byl známý zbojník. Jan Sladký Kozína by se divil. Ostravané jsou obyvatelé Ostravy.
Čechové jsou národ siný.
 - E V názvech knih, časopisů, uměleckých děl, pohádkových a nadpřirozených bytostí:
Podle Škvoreckého úspěšných knih se točí filmy. Pravidelně čtu MF Dnes. Obraz Poslední večere je od známého renesančního malíře. Večerníček, ve kterém vystupoval Krakonoš, byl velmi sledovaným pořadem. Na stromě seděl vodník.
 - F V přídavných jménech přivlastňovacích:
Karlův nápad, Čapkův fejeton, Sněhurčino přání
 - G Ve jménech umělců, významných staveb:
Dům umělců, Obecní dům na náměstí republiky, Prašná brána
 - H Ve jménech nebeských a souhvězdí:
Polárka, Velký vůz, Halleyova kometa
- III. V názvech společenských zařízení a jiných lidských výtvorů:
 - A V názvech států:
Slovensko, Polsko, Česká republika, Švýcarsko
 - B V názvech státních a diplomatických smluv, v názvech jedinečných veřejných institucí:
Charita Vítkovice, Cestovní kancelář Čedok, Majestát Rudolfův z r. 1609,
Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- C V názvech významných dějinných událostí:
Velká francouzská revoluce
- D V názvech akcí, soutěží, cen a řádů:
Řád bílého lva, soutěž Janáčkův máj
- E V názvech svátečních, památných nebo jinak významných dnů:
Zelený čtvrtek, Štědrý den, Vánoce, Velikonoce
- F V názvech škol:
Karlova univerzita, základní škola, Základní škola Šeříková,
SPŠ, Ostrava – Vítkovice, příspěvková organizace
- IV. Ve jménech a názvech z oblasti náboženské:
Co Bůh, co člověk. Bible – Písmo svaté
- V. V osobních a přivlastňovacích zájmech v dopisech:
Přeji Ti vše nejlepší. Děkuji Vám za přání.

Pamatujme si:

Nový rok – 1. leden.

Hodně štěstí v novém roce – po celý rok.

Obchodní značky výrobků: krém Nivea, automobil Škoda Felicie.

V několikanásobném vlastním názvu píšeme obvykle velké písmeno u prvního slova:

Národní divadlo, Orlické hory, Spojené státy americké.

V názvech měst a vesnic píšeme s velkým písmenem většinou všechna slova kromě předložek:
Staré Město u Českých Budějovic.

Úkoly:

1. Napsat správně velká písmena.
Zimní prázdniny tráví děti na - eskydsku. Pan – ovák odešel. Byl členem – okola. Přemýšlel o nekonečnosti – esmíru. – elezné – ory najdeme na mapě ČR. V našem městě jsou – ákladní i – třední školy.
2. Najít pravopisné chyby v psaní velkých počátečních písmen.
Z olomouce trvá cesta rychlíkem do ostravy asi hodinu. Kde najdeme rybník medlov?
Projděte ulicí Nad věžičkou. Můj dědeček hrál za Slávii. Složil jsi maturitní zkoušku na Obchodní akademii? Neobvyklé pohledy na prahu jsou z vltavy. Jak se říká romantické krajině na východ od Prahy? Česká kanada? Znáš Hotel modrá Hvězda? Kolik hodin trvá výstup na lysou Horu? Známa je pověst o obléhání brna za třicetileté války. Sejdeme se na Náměstí bratří Jaroňků. Bydlí v ulici Na Svahu. Navštívili jsme výstavu Flora v olomouci. Plánuješ cestu do velké Británie? Na lodi se sešli španělé, Češi a Italové. Co pořádáte ke dni dětí? Jezdím rád do Františkových lázní.
3. Zdůvodnit v textu psaní velkých písmen.
ostravské lesy – Ostravsko, Velký vůz – sluneční soustava, Slunce – slunce, Obecní úřad v Karvině – náš obecní úřad, Sokol (spolek) – sokol (člen spolku), Květnová revoluce – druhá světová válka.
4. Vytvořit věty s daným zadáním s dodržení pravidel psaní velkých písmen.
PRVNÍ MÁJ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ AUTOTURIST
PRAŽSKÉ JARO
ČAPKOVA POHÁDKA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SVÁTEK MATEK
LITERÁRNÍ REDAKTOR ČESKÉHO ROZHLASU V BRNĚ
HAŠLEROVA PÍSEŇ
WERICHOVO FIMFÁRUM
MALÁ STRANA V PRAZE
OBRAZ UKŘÍŽOVANÉHO
NÁVŤĚVA SVATÉHO OTCE
NÁRODOPISNÉ MUZEUM V PRAZE
PES HERTOR
KINSKÉHO SADY
RESTAURACE U ZLATÉHO TYGRA
NA HROMNICE
ČERVENÝ KŘÍŽ
SPECIÁLNÍ ŠKOLA V OLOMOUCI
SEVERNÍ AMERIKA
NÁMĚSTÍ MÍRU
ULICE NA LOUŽI
ČERNÉ MOŘE
PRAŽSKÝ HRAD
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

5. Opravit chyby v psaní velkých písmen.

Psaní mnohých slov a slovních spojení je dáno dlouholetou tradicí (např. s velkým písmenem se píšou obyvatelská jména: Čech, moravan, Francouz, ostravan, s malým příslušníci politických stran: lidovec, občanský Demokrat). Je třeba si uvědomit, že každý jazyk má své zásady psaní velkých písmen, proto se při překladech cizojazyčných textů nelze řídit podobou ve výchozím jazyce, ale pravidly platnými pro češtinu (angl. European Union, česky Evropská Unie, European Economic Community, česky Evropské hospodářské Společenství).

(Ústav pro jazyk český)

6. Zařadit slova k druhu pojmenování:

- jazyky: čeština, angličtina, portugalština;
- učební, studijní předměty, obory: český jazyk, matematika, historie; současný český jazyk;
- názvy dnů a měsíců: pondělí, úterý..., leden, únor...;
- názvy měn: koruna, euro, americký dolar (...)

Klíč k úkolu č. 6: obecná pojmenování